

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	9
1.1 A kutatás célja	9
1.2 A kutatás módszerei	9
2. Előzmények	11
2.1 Az oktatás minősége – a probléma kialakulásának folyamata	11
2.2 Versengő minőségfogalmak	14
2.3 A minőség definíciója	16
2.4 Az oktatási szolgáltatások vevői / felhasználói	17
2.5 A minőség biztosításának / fejlesztésének lehetőségei	18
3. A román közoktatási rendszer néhány aktuális jellemzője	21
3.1 A közoktatási rendszer fontosabb szereplői	21
3.2 A közoktatás decentralizációja	25
3.3 A közoktatás finanszírozása	32
3.4 Minőségbiztosítás jogi feltételei a közoktatásban	36
3.5 A közoktatás fejlesztése az Országos Stratégiai Referenciakeret és más stratégiai jellegű dokumentumok szerint	41
4. Kisebbségi oktatás Romániában felső középfokon	45
4.1 Törvényi keretek	46
4.1.1 Az önállóság és az önszerveződésen alapuló korszerűsítés igénye	47
4.1.2 Oktatási reform és kisebbségi oktatáspolitikai	51
4.1.3 Politikai egyezmények és a felekezeti oktatás önállóságának reménye	52
4.2 Iskolastruktúra, bemeneti és kimeneti szabályozás	53
4.2.1 Iskolastruktúra	53
4.2.2 Bemeneti szabályozás	57
4.2.3 A kétnyelvű oktatás szabályozása	70
4.3 Az oktatáskutatás lehetőségei	91
4.4 Következtetések	83
5. A minőség szolgáltatói dimenziói	95
5.1 Tanfelügyelők és minőségkoncepcióik	95
5.1.1 A tanfelügyelőségek funkciója	97
5.1.2 A tanfelügyelőségek átalakuló szerepköre	99
5.1.3 Tanfelügyelői minőségdiskurzusok	100
5.1.4 Tanfelügyelőségek kapcsolatrendszere, beágyazottsága	102
5.1.5 Humán erőforrás kiválasztása	104
5.1.6 A pedagógusok képzettsége, továbbképzési lehetőségei	107
5.1.7 A pedagógusi minőség, tanárhiány, kontraszelekció	110
5.1.8 Diákok a tanfelügyelők szemében	112
5.1.9 Többségi-kisebbségi nyelvek oktatása	114

5.1.10	Korrupciós mechanizmusok	115
5.1.11	Kisebbségi dimenziók	116
5.1.12	Romák oktatása	118
5.1.13	Kisebbségi jövőképek – iskolátlanítás, közösségi iskola	119
5.1.14	Összefoglalás	121
5.2	Pedagógusok és minőségkoncepcióik I. (a kérdőívek tapasztalatai alapján)	121
5.2.1	A tanári professzionalizáció néhány eleme	121
5.2.2	Módszertani előzmények	124
5.2.3	Általános szociodemográfiai adatok	125
5.2.4	Tanár típusok	126
5.2.5	A jó iskola ismérve	128
5.2.6	Tanításon kívüli rendszeres iskolai tevékenység	130
5.2.7	Pálya stabilitása - jövőkép	130
5.2.8	Diákok megítélése	131
5.2.9	Iskolaválasztás	131
5.2.10	Iskola hasznossága, iskola és környezete	132
5.2.11	Hatékony tanári munka	134
5.2.12	Iskola-szülők kapcsolata	137
5.2.13	Tantervi szabályozáshoz való viszonyulás	138
5.2.14	Összegzés	140
5.3	Pedagógusok és minőségkoncepcióik II. (az interjúk tapasztalata alapján)	141
5.3.1	A minőség definíciója	141
5.3.2	Szülői igények körvonalazódása	142
5.3.3	A diákok igényei	143
5.3.4	Diákok a tanárok szemszögéből	144
5.3.5	Diákok és tanárok intézményválasztása	144
5.3.6	Tanárok és diákok motiválása	146
5.3.7	Az intézmények külső kapcsolatrendszere	147
5.3.8	Bizonytalanság és kiszámíthatatlanság	149
5.3.9	Alulfinanszírozás	149
5.3.10	Tananyag, vizsgatárgyak	150
5.3.11	A tagozatos iskolák problémái	150
5.3.12	Felekezeti középiskolák mint a minőségi oktatás lehetőségei	151
5.3.13	Iskolák önbesorolása	152
5.3.14	Jövőkép és stratégia	152
5.3.15	Önálló intézményi stratégiák	153
5.3.16	Tanártovábbképzés	154
5.3.17	A minőségbiztosítás lehetőségei	156
5.3.18	Összefoglalás	157
6.	Minőség a „fogyasztók” szemszögéből. A diákok minőségkoncepciói és az ifjúsági kultúra néhány eleme	159
6.1	Bevezető, a kutatás megalapozása	159
6.2	Általános adatok	162
6.3	Minőségkoncepciók a diákok körében	163

6.3.1	A jó iskola	163
6.3.2	Diákok önképe	166
6.3.3	A szülők viszonya az iskolához – ahogy a diákok látják	167
6.4	A diákok időhasználata	168
6.5	Az ifjúsági kultúra néhány eleme	171
6.6	Továbbtanulási szándékok	174
6.6.1	A továbbtanulás elsődleges helyszíne, szakterülete és nyelve	176
6.7	Az iskolai teljesítmény, a családi háttér és a kulturális tőke összefüggései	181
6.8	Összegzés	186
7.	A kutatás főbb tanulságai, avagy miért is cammogunk?	189
8.	Irodalomjegyzék	195
9.	Mellékletek	
9.1	1. sz. melléklet: Oktatásstatisztikai adatok	201
9.1.1	Általános statisztikai adatok	201
9.1.2	A magyar anyanyelvű oktatásra vonatkozó statisztikai adatok	217
9.2	2. sz. melléklet: Tanári kérdőív	223
9.3	3. sz. melléklet: Diák kérdőív	247